

Prizori muziciranja u Valvasorovoj grafičkoj zbirci

ANDREA GRDENIĆ

STUDENTICA 5. GODINE MUZIKOLOGIJE I POVIJESTI UMJETNOSTI

MENTORICA: DR. SC. VJERA KATALINIĆ, RED. PROF.

Sadržaj

1. O J. W. Valvasoru i zbirci
2. Cilj i metodologija analize
3. Materijal
4. Rezultati
5. Zaključak

1. O Valvasoru i njegovoj zbirci grafika

- ☞ Johann Weichard Valvasor (Ljubljana, 28. V. 1641. – Krško, 19. IX. 1693.)
- ☞ dvorac Wagensberg (Bogenšperk): kulturno-umjetničko središte s radionicom i tiskarom za bakrorez
- ☞ 1690. knjižnica i grafička zbirka prodana zagrebačkoj biskupiji – osnutak Metropolitanske knjižnice
- ☞ oko 7 300 grafika i crteža (XV. – XVII. st.)
- ☞ 1987. velika pljačka knjižnice

2. Cilj i metodologija istraživanja

Cilj:

- 👉 istražiti učestalost pojavljivanja glazbala s obzirom na temu i vrstu prikaza
- 👉 preispitati odnos glazbala i ikonografske teme i sadržaja te detaljnije protumačiti isto

Metodologija:

- 👉 uvid u materijal, dokumentiranje materijala, analiza i bilježenje prema parametrima

R.BR.	SIGNATURA	TEMA	VRSTA PRIKAZA	VRSTA MUZICIRANJA	VRSTA GLAZBALA prema Mersennu	GLAZBALA	INVENTOR	GRAFIČAR
1.	VZ II, 76	Isusovo rođenje	biblijski	realno	puhaća, žičana	viola, lutnja, harfa, poprečna flauta, šalmaj	Pauwels Franck	Grijsbert van Veen
2.	VZ II, 86	Navještenje	biblijski	realno	žičana, orgulje	orgulje, lutnja	neznani	Dietrich Krüger
3.	VZ II, 91	Marija pjeva molitvu	biblijski	realno	puhaća, žičana	viola da gamba (2), poprečna flauta, rog	Marteen de Vos	Johannes Sadeler
4.	VZ II, 119b	Sveta Obitelj	sakralno	realno	žičana	lutnja (2)	Marteen de Vos	Hans Colaert
5.	VZ II, 142	Bogorodica s Djetetom	sakralni	idejno	puhaća, žičana	šalmaj (5), viola (4), harfa (3), lira	Johann Toussyn	neznani
6.	VZ II, 158	Bezgrešno začecje i krunjenje BDM	sakralni	realno	žičana	viola, viola da gamba, lutnja, harfa	neznani	neznani
7.	VZ II, 199b	Poklonstvo pastira	biblijski	realno	puhaća	frula	neznani	neznani
8.	VZ II 199h	Krunjenje Bogorodice	sakralni	idejno	žičana	harfa, lutnja/bandora	neznani	neznani
9.	VZ II 208k	Sveta Cecilija i anđeo	sakralno	idejno	puhaća, orgulje	orgulje, trublja/šalmaj*	neznano	neznani
10.	VZ II, 466	Krist Pobjednik s četiri pokajnika	sakralni	idejno *	žičana	harfa	Er[asmus] Quellinus	Cornelius Galle
11.	VZ V, 7	Muze 1: Talija	mitološki	realno	žičana	fidel	Marteen de Vos	Philips Galle
12.	VZ V, 8	Muze 1: Euterpa	mitološki	idejno	puhaća	šalmaj, trublja, gajde, poprečna flauta, rog	Marteen de Vos	Philips Galle
13.	VZ V, 9	Muze 1: Terpsihora	mitološki	idejno	žičana	viola, lutnja	Marteen de Vos	Philips Galle
14.	VZ V, 10	Muze 1: Erato	mitološki	realno	žičana	lira	Marteen de Vos	Philips Galle
15.	VZ V, 12	Muze 1: Uranija	mitološki	idejno	žičana	viola da gamba/violone	Marteen de Vos	Philips Galle
16.	VZ V, 13	Muze 1: Polihimnija	mitološki	idejno	nema	nema	Marteen de Vos	Philips Galle
17.	VZ V, 17	Sedam slobodnih umjetnosti: Glazba	alegorija	realno	puhaća, žičana	lutnja, lira, rog, viola, fagot, violone	Marteen de Vos	Johannes Sadeler
18.	VZ V, 20a	Sedam slobodnih vještina: naslovnica	alegorija	idejno	žičana	lutnja	Justus Sadeler?	Justus Sadeler
19.	VZ V, 21b	Sedam slobodnih vještina: Glazba	alegorija	realno	žičana	lutnja	Justus Sadeler?	Justus Sadeler
20.	VZ V, 44	Pet osjetila: Sluh	alegorija	realno	žičana	lutnja, viola da gamba	A. Bosse	Peter Paul Troschel

Materijal

- glazbeni prizori nalaze se na 103 grafike
- istaknuti grafičari: obitelj Galle (**Antwerpen**) obitelj Sadeler (**Antwerpen**), braća Kussel (**Njemačka**), Jean de Saint Igny (**Francuska**), Dietrich Meyer (**Zürich**); a kao izdavač/nakladnik se ističe Paulus Fürst; mnogo je **neznanih majstora**

vrste prikaza:

- svjetovnih 34
- alegorijskih 30
- mitoloških 12
- sakralnih 8
- ples 7
- biblijskih 6
- razne svečanosti 6

Rezultati: sinteza

☞ ponavljajući obrasci: „kakvi prizori - takva glazbala”

☞ glazbala nose značenje, karakter

Nicolas Lauwers (prema Gerhardu Seghersu): Sveta Cecilija s anđelima (VZ VIII 282)

Tred al her by scht wer der schönst sy aber Zell mich auch sy, ich bin der bas in der cantey.

Kumpt her her, vander Narren gefang.
 Dar hält wider, endt noch anfang.
 Der erst Hassant, der nach
 Kuff aim, dreyms sagen vom klar.

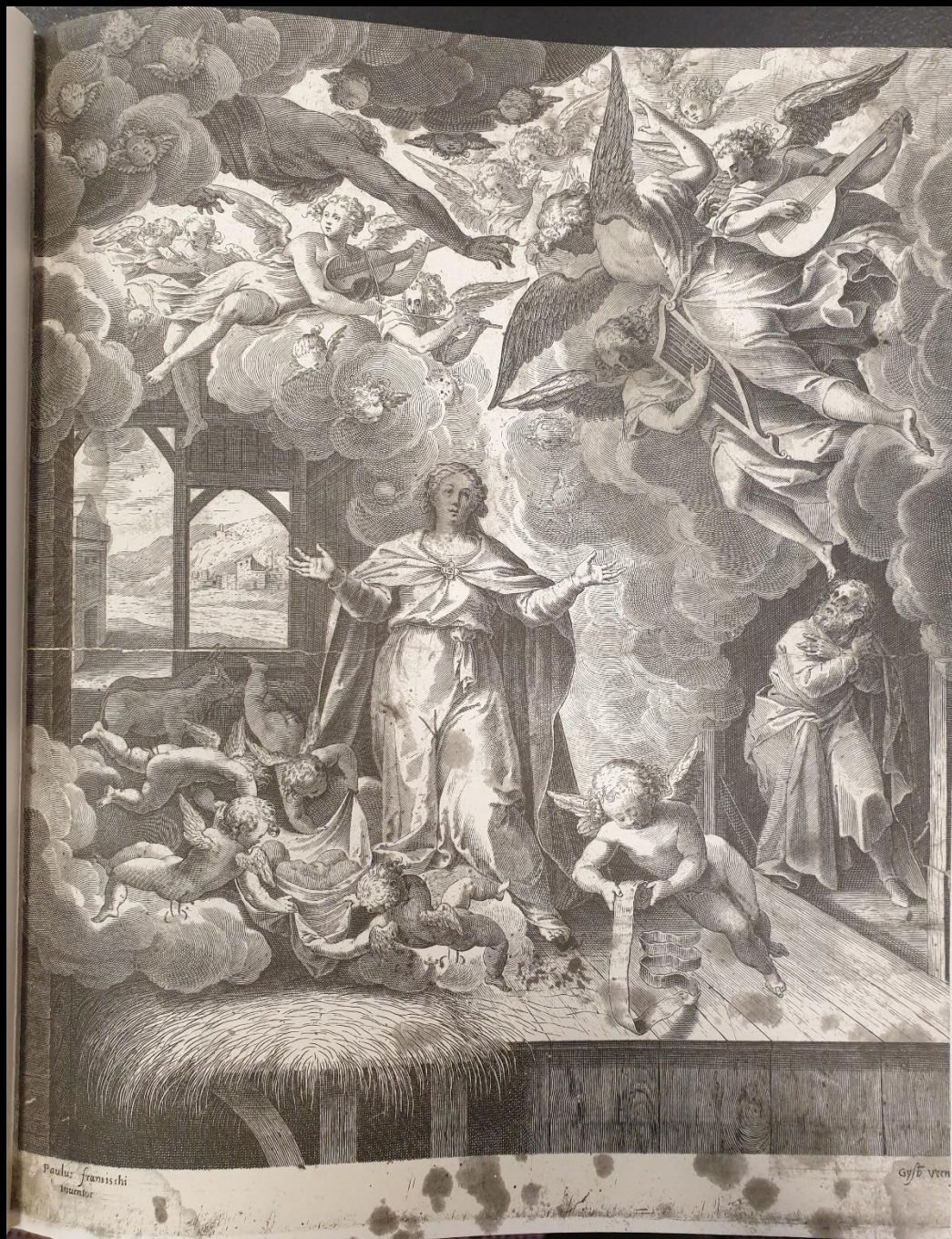
Zwen narren sagen, Vmd discandiren
 Darvay drey, dildayen Hoffner
 Dem ersten drey, Sauten abgefornigen sein
 Dem bleiß sein Kas, die Cantey ein

Es am Clavicordinmb, sagen Zwen fragen
 Darin sind unge, Händ vnd tagen
 Kalen heraus, fuer, Schweng vmd koeff
 Du chingen wie die Küsting, blyff

Auch grolt darzu, am saystes schwem
 Am gas die Mactert auch daren
 Der daz Landert, heret für war
 Der vberlebt mit, Hundert Jar

Matthias Greischer
 (prema Hansu
 Kellerthaleru):
 Poludjeli svirači
 (VZ VIII 166)

lijevo:
Grijsbert van Veen
(prema Pauwelu
Francku: Isusovo
rođenje
(VZ II, 76)

desno:
Dietrich Krüger:
Navještenje
(VZ II 86)

Rauchmayer del.

Rossetti scul. Vien.

lijevo: Domenico
Cavaliere Rossetti
(prema Rauschmilleru):
Pobjeda nad Turcima
(VZ V, 55)

desno: neznani majstor:
nabožne sličice, Sv.
Cecilija i anđeo
(VZ II, 208k)

lijevo:
Melchior Küsel:
Unutrašnjost katedrale
u Salzburgu
(VZ VI 117)

desno: detalj

Wann einer, was der ander treibt,
Und einer, wo der ander bleibt,
So sehn sie schel einander an,
Zen andern keiner dülben fan.

lijevo: J. Visscher:
Seoska zabava u
sjeniku
(VZ VIII, 286)

desno: Mathaus
Merian (prema
Bellangeu)
Tučnjava
(VZ VIII, 261)

gore: Jean de Saint Igny: Groteskni pjevači i svirači (VZ VIII, 194)

lijevo: Johannes Visscher (prema A. von Ostadeu): Seoski ples u sjeniku (VZ VIII, 288)

n sich ergeben
n Leber

Zorn in
Das sin

Paul Fürst excudit.

Sedam smrtnih grijeha; izdavač: Paulus Fürst (VZ V, 255)

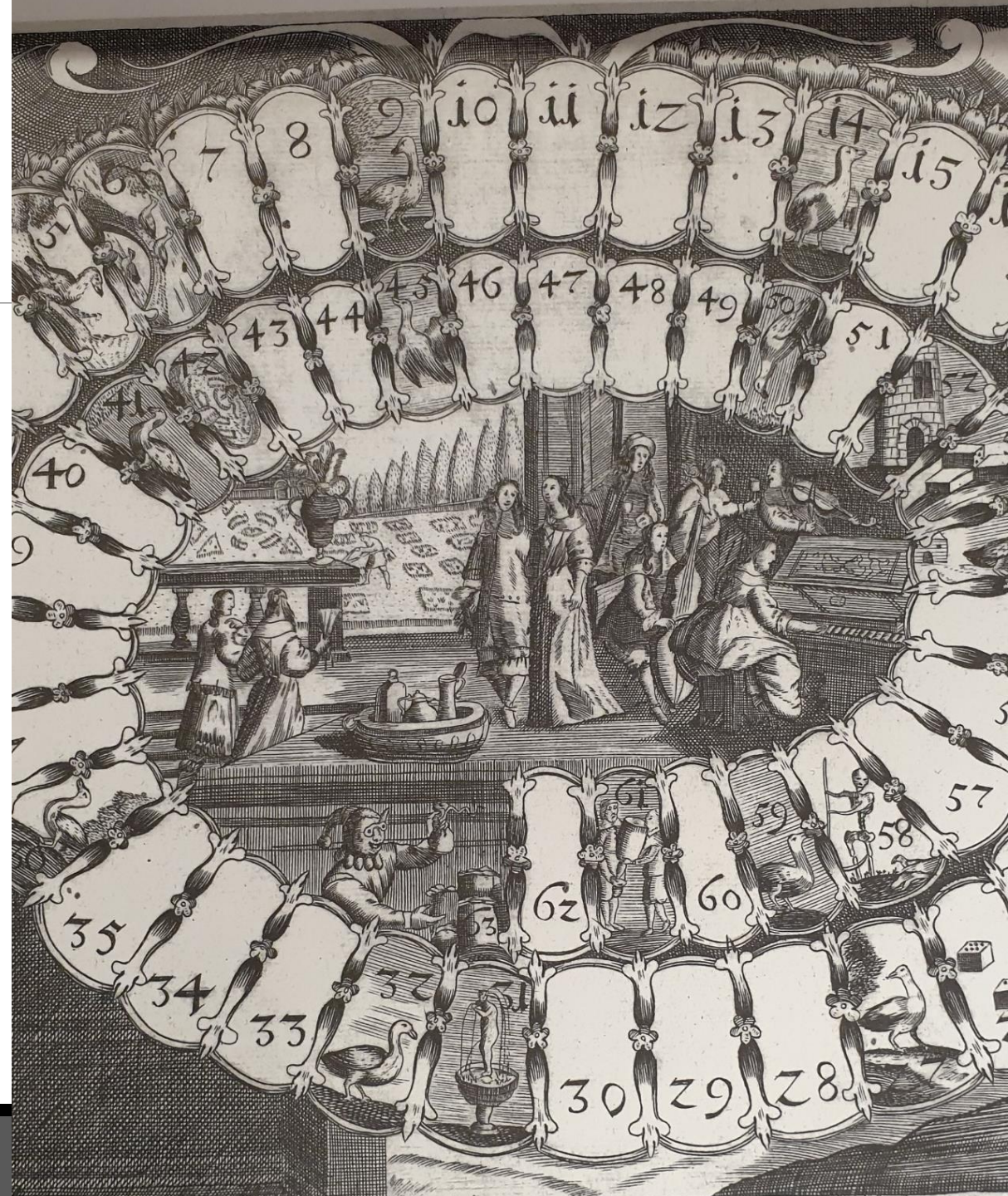
lijevo: prema Johannu Toussynu: Bogorodica s Djetetom i anđelima, detalj

desno: Cornelis Galle (prema Er[asmus]u Quellinusu): Krist Pobjednik s četiri pokajnika

ZAKLJUČAK

Iako s razmjerno malenim brojem grafika s glazbenim prizorima i motivima, zbirka je važan organološki izvor koji shodno tome upućuje i na proučavanje glazbe u svakodnevicu, na raznim svečanostima i dr.

S time dolazimo i do zaključaka o samim glazbalima i njihovim značenjima, svojevrsnim karakterima, a kroz detalje otkrivaju nam se informacije o tadašnjem shvaćanju pojedinih od njih.

Hvala na pozornosti!

